

mgr Oleh Ożarowski

Energia wiatrowa i słoneczna rozwijały się bardzo szybko w ciągu ostatnich dziesięcioleci. Jednocześnie era globalnej dominacji konwencjonalnych paliw kopalnych dobiega końca. W tym czasie te dwie technologie energii odnawialnej stały się popularnym przedmiotem dyskusji na poziomie politycznym, gospodarczym i społecznym. Co więcej, energia wiatrowa i słoneczna znajdują się w centrum globalnej transformacji energetycznej, opartej na zrównoważonym systemie bezemisyjnym. Dyskurs ten dotyczy ich przeznaczenia, mianowicie są one przedstawiane jako rozwiązywanie globalnych problemów, takich jak deficyt energii, zanieczyszczenie środowiska czy globalne ocieplenie.

Ostatnią, ale nie mniej ważną rolę w przyspieszeniu rozwoju odnawialnych źródeł energii odgrywa polityka i mechanizmy jej wsparcia. Pomimo krytyki, skoncentrowanej na realizacji lub celowości takich środków w ogóle, w literaturze przedmiotu panuje zgoda co do tego, że instrumenty polityki wsparcia są jednym z głównych katalizatorów energii wiatrowej, słonecznej i pozostałych odnawialnych źródeł energii. Zrozumienie głównych cech i skutków takich polityk może przyczynić się do lepszego wykorzystania zasobów finansowych i przyspieszenia rozwoju rynku energii odnawialnej. Bardzo ważna jest również ocena i monitorowanie skuteczności mechanizmów promowania w kontekście różnych wymiarów, przykładowo w ujęciu społeczno-ekonomicznym i środowiskowym.

Ocena skuteczności (ang.: effectiveness) i efektywności albo wydajności (ang.: efficiency) polityki w zakresie energii odnawialnej jest jedną z głównych debat w literaturze dotyczącej gospodarki i polityki w domenie energii. Pomimo rosnącego zainteresowania tematem wśród naukowców panuje zgoda co do tego, że istnieje potrzeba dodatkowych badań w tym obszarze. Wynika to z wielu czynników, takich jak niedawny szok gospodarczy i rosnące znaczenie bezpieczeństwa oraz transformacji energetycznej. Ponadto dynamiczny rozwój rynków energii wiatrowej i słonecznej zmienił w znaczący sposób obszary, m.in. polityczne, społeczne i gospodarcze. Obliguje to rządy państw do ciągłego aktualizowania swoich celów i ulepszeń w zakresie polityk wspierających te źródła energii odnawialnych. Ze względu na to istnieje potrzeba rzetelnych i aktualnych badań we wspomnianym obszarze. Niniejsza rozprawa ma na celu wypełnienie tej luki badawczej poprzez dostarczenie kompleksowego studium na temat wyników polityki wsparcia w zakresie energii wiatrowej i słonecznej. Pomimo skupienia się na Polsce i Republice Federalnej Niemiec, do analizy włączono również inne państwa członkowskie Unii Europejskiej. Za okres badawczy wybrano lata 2005-2021.

Na podstawie przeglądu literatury przedmiotu stworzyłem własne podejście ilościowe, które obejmuje metody oparte na wskaźnikach, DEA (Data Envelopment Analysis) i regresji. Dodatkowo, w wyniku badań empirycznych przeprowadzonych w niniejszej pracy, zgromadzono wiele ważnych wyników. Główne dowody sugerują, że Niemcy są znacznie bardziej skuteczne w porównaniu z Polską zarówno pod względem polityki dotyczącej energii wiatrowej, jak i słonecznej. Mierząc efektywność polityki, Polska wypada nieco lepiej. Jednak w porównaniu z innymi państwami członkowskimi UE, zarówno Niemcy, jak i Polska prowadziły nieefektywną politykę w zakresie energii wiatrowej i słonecznej. Ponadto, wyniki niniejszej pracy wskazują, że nawet prowadzenie tych samych polityk wsparcia energii wiatrowej i słonecznej może działać inaczej w zależności od kraju. Dlatego też istnieje silna potrzeba dogłębnej analizy polityk wsparcia w celu utrzymania ciągłego doskonalenia działań politycznych na każdym etapie rozwoju technologicznego. Praca doktorska dostarcza cennych spostrzeżeń politykom i badaczom. Podczas gdy wyniki są wyjaśnione w najbardziej przystępny sposób, szczególną uwagę zwraca się również na proces gromadzenia danych. Dodatkowo, w pracy podkreślono ograniczenia obecnych opracowań i wskazano kierunki dalszych badań.